

Vereniging van Vrienden van het Landgoed Fraeylemaborg

Jaarverslag 2022

Fraeylemaborg

Inhoud

Inleiding	2
1. Bestuur	2
2. Leden	3
3. Communicatie	3
4. Ledenwerving en binding aan de vereniging	3
5. Besteding donaties en legaat	4
6. Voorjaarsvergadering 9 april 2022	4
7. Najaarsvergadering 8 oktober 2022	6
Slot	6

Inleiding

De inhoud van het jaarverslag 2022 kenmerkt zich door het bespreekbaar maken van *ambities*, en daarmee de inzet van nieuwe ontwikkelingen die de doelen van vereniging versterken, parallel aan de bekende en vertrouwde activiteiten van de vereniging die in 2022 zijn uitgevoerd. Daarnaast heeft het bestuur drie nieuwe leden mogen verwelkomen en kan zij daarmee de komende jaren op volle sterkte verder.

Het bestuur is alle leden dankbaar voor de geboden steun in woord en daad in het afgelopen jaar, zo dat ook in 2022 tot uiting kwam in een zowel een mooi donatiebedrag als een stabilisatie (en zelfs de kleinst mogelijke groei) van het ledenaantal. De vereniging heeft scherp voor ogen dat bij het toekomstbestendig maken en houden van zowel het landgoed als de borg een krachtvolle ondersteuning van de vriendenvereniging gewenst is. Het bestuur en de vereniging als geheel heeft zich daar in 2022 van harte voor ingezet!

1. Bestuur

Vanwege de omvang van de taak van het bestuur is het streven minimaal zeven bestuursleden deel te laten uitmaken van het Vriendenbestuur. Na acht jaren trad in april 2022 Dirk Jan Bremmer statutair af als voorzitter, na acht jaar deelgenoot te zijn geweest van het bestuur. Na overleg binnen het bestuur is Peter Kamminga benoemd tot voorzitter. In 2022 is tevens voorzien in twee vacatures. Tijdens de voorjaarsvergadering stemden de aanwezige leden in met de benoeming tot bestuurslid van de heer Fekko Sebens en mevrouw Ciska de Groot. Binnen het bestuur zijn de taken en verantwoordelijkheden ten gevolge van de nieuwe samenstelling herverdeeld. Per 31 december 2022 is de samenstelling van en taakverdeling binnen het bestuur als volgt:

P. Kamminga (Peter)	voorzitter
E. Kieft (Edith)	secretaris
K. Reitsma (Koos)	penningmeester
N. Siebenga-van Heuveln (Nina)	coördinator activiteiten
F. Sebens (Fekko)	coördinator activiteiten
C. de Groot (Ciska)	public relations en communicatie
J. Wieringa (Joyce)	public relations en communicatie
F. Homan (Follie)	algemeen

In 2022 heeft vijfmaal een bestuursvergadering plaatsgevonden. Elk jaar wordt een jaarrooster opgesteld, waarin de uit te voeren activiteiten per maand zijn beschreven. Het jaarrooster is de leidraad voor het bestuur.

Om de vier jaar wordt het beleidsplan voor de komende vier jaren opgesteld. Het huidige beleidsplan geldt voor de jaren 2021-2024 en is ook vermeld op de website Fraylemaborg, onderdeel: *Over ons, Partners*.

Het informatieve overleg tussen een delegatie van het bestuur van de Stichting Landgoed Fraylemaborg en een delegatie van het bestuur van de Vereniging van de Vrienden heeft in maart en september 2022 plaatsgevonden.

2. Leden

Op 31 december 2021 was het ledenaantal 536. Dit was een daling ten opzichte van het jaar ervoor en was destijds tekenend voor een dalende trend. Het ledenaantal per 31 december 2022 was 537. Dit betekent een stabilisering en hiermee is de doelstelling op dit punt voor 2022 behaald. Het aanboren van nieuwe mogelijkheden leden te werven en blijvend te binden aan de Vereniging is een speerpunt voor het bestuur. Dit vraagt om herijking van het activiteitenplan van de vereniging en de invoering van een communicatieplan.

3. Communicatie

Het bestuur heeft in 2022 uitgebreid stilgestaan bij de wijze waarop de Vereniging zichtbaarder kan worden voor haar leden en meer naar buiten kan treden als belangenbehartiger voor de borg en het landgoed. We zijn van mening dat op vier manieren te kunnen doen. In de eerste plaats betekent dit dat de Vereniging breder en intensiever wil communiceren over haar activiteiten en doelstellingen. In dit kader is gestart met berichtgeving via sociale media en deelt de Vereniging actiever activiteiten of bijzondere momenten met lokale en regio media. In de tweede plaats is geïnvesteerd in de aanschaf van nieuwe rolbanners, met daarop expliciet aandacht voor gerealiseerde projecten die zijn gesteund met vriendengelden. In de derde plaats is de brochure van de Vrienden geactualiseerd en is een speciale voucher ontworpen, die bij specifieke gelegenheden wordt uitgereikt. De vormgeving van genoemde onderdelen is geharmoniseerd en geeft daardoor een eenduidige en herkenbare uitstraling van de Vrienden. In de vierde plaats werkt het bestuur aan een specifiek communicatieplan. Het bestuur heeft zich hierbij laten adviseren door de directeur.

4. Ledenwerving en binding aan de vereniging

Voor het verkrijgen van nieuwe Vrienden en het bestendigen van de binding van leden aan de vereniging heeft het bestuur zich gebogen over mogelijkheden die bijdragen aan verdere verbetering van de belangenbehartiging van het Landgoed Fraeylemaborg.

De bestaande activiteiten hebben in 2022 doorgang kunnen vinden: de Vriendendagen in april en oktober, de aanwezigheid op de Kunstmarkt (september) en de Kerstmarkt (december). Nieuwe Vrienden hebben als welkomstgeschenk het boek *Het Wapen van Slochteren of God, Oranje en 't Vaderland* ontvangen. Daarnaast zijn vele brochures meegegeven aan belangstellenden.

Aan de bruidsparen die huwen in de Fraeylemaborg wordt van onze zijde een Vriendenbrochure verstrekt.

Nieuw te ontwikkelen activiteiten of mogelijkheden leden te werven zijn besproken en hebben geleid tot in te zetten acties die zo mogelijk in 2023 hun aanvang hebben. Hierbij wordt ook meegenomen dat in december 2023 de Vereniging van Vrienden van het Landgoed Fraeylemaborg 25 jaar bestaat.

5. Besteding donaties en legaat

Herbestemming donatie van 2021

In de ledenvergadering van 9 oktober 2021 is ingestemd met een donatie voor 2021, ten bedrage van 10.000 euro, voor de installatie van een pomp op zonne-energie in het park om de waterhuishouding te verbeteren. De financiering hiervan was echter op andere wijze mogelijk. De Stichting Fraeylemaborg wilde daarom graag deze donatie in 2023 ontvangen voor de herinrichting van het park. Tijdens de voorjaarsvergadering in april 2022 is hiermee ingestemd.

Besteding legaat

Tijdens de voorjaarsvergadering werd gesproken over besteding van een legaat voor onze vereniging van 10.000 euro. De presentatie tijdens de vergadering liet een schets zien van een theehuis op de Hooge berg. Het theehuis is zichtbaar, duurzaam en het past in de planning van de borg.

De directeur Marjon Edzes vertelde dat het een schets is van een gast van de borg van voor de tijd van het fototoestel. Op deze plek kan men genieten van het uitzicht op de berg en het Zwitserlandgevoel krijgen, uitkijkend op een graanveld. De vergadering stemde in met de besteding van dit bedrag voor voornoemd doel.

Donatie 2022 en 2023

De donatie voor 2022 is in de najaarsvergadering van 2021 vastgesteld en beschreven in het jaarverslag van 2021.

Tijdens de najaarsvergadering van 2022 heeft het bestuur voorgesteld de besteding van de gelden te laten plaatsvinden in het jaar waarvoor de gelden zijn bestemd. Dit betekent dat niet in 2022, maar in 2023 de besteding van de gelden van 2023 wordt voorgelegd aan de vergadering. Met het voorstel van het bestuur de besteding vast te stellen tijdens de voorjaarsvergadering van 2023 is door de leden ingestemd.

6. Voorjaarsvergadering 9 april 2022

Voor deze ledenvergadering konden ca. 60 leden worden begroet.

Na 8 jaar werd afscheid genomen van onze voorzitter Dirk Jan Bremmer. Mevrouw Joyce Wieringa werd benoemd als nieuw bestuurslid. De herbenoeming van mevrouw Nina Siebenga-van Heuveln vond doorgang onder de voorwaarde dat zij aanblijft tot het bestuur kan worden aangevuld met een zevende bestuurslid. Haar wens is dan tussentijds af te treden. Aldus werd besloten.

De financiële verslagen en financiële stukken werden goedgekeurd. Ten aanzien van de WBTR waren geen ontwikkelingen te melden. De (her)besteding van de vriendengelden werden besproken, waarover in voorgaande subparagraaf verslag is gedaan.¹

De heer Hans Alders stelde zich voor als nieuwe voorzitter van het borgbestuur. Hij zette uiteen dat voor de borg en het landgoed vernieuwing nodig is voor instandhouding. Er is vraag naar meer ruimte en de vraag bestaat of het mogelijk is om ondergronds achter het koetshuis een expositieruimte te creëren. Het ensemble borg en

¹ Voor de financiële stukken en verslagen verwijzen wij naar de website van het landgoed: www.fraeylemaborg.nl. Via de deelpagina 'over ons' en 'partners' kunnen de bestanden worden ingezien.

park verandert hier niet door. De kosten worden geraamd op 4 tot 4,5 miljoen euro. Marjon Edzes en Hans Alders zijn begonnen met zich te oriënteren omtrent de mogelijkheden van financiering middels subsidies en/of fondsen.

Directeur Marjon Edzes deed verslag van de ontwikkelingen op het landgoed. De Gerrit van Houten Stichting, eigenaar van het landgoed, heeft de zilveren Fouwel-kom kunnen aanschaffen en deze zal tijdens de tentoonstelling van Rengers en Piccardt vanaf 29 april te zien zijn. Er is een onderzoekscommissie om meer informatie over Fouwel Rengers te verkrijgen. In de tentoonstelling staan de twee borgheren van Fraeylema, Rengers en Piccardt, centraal in het kader van 350 jaar Gronings Ontzet en de landelijke herdenking van het rampjaar 1672. Er is veel werk gestopt in bijzondere archiefstukken. Het is een van de laatste tentoonstellingen van mevrouw Henny van Harten, want ze gaat met pensioen.

Op vraag uit de vergadering lichtte Marjon toe dat de Follies op het erfgoedplein zijn weggehaald, ook de Follie “donker/licht” en de “Gasfollie” zijn weg omdat ze kapot waren. De andere Follies mogen in totaal 10 jaar blijven staan.

Afscheid voorzitter Dirk Jan Bremmer

In 2014 is Dirk Jan Bremmer voorzitter geworden en na acht jaar is nu het statutair aftreden. Het bestuur heeft hij altijd als heel collegiaal en gezellig ervaren, zeer constructief, en als de sfeer goed is valt het werk niet zwaar! Dirk Jan bedankte alle bestuursleden en de vrijwilligers van de borg. Penningmeester Koos Reitsma noemde in zijn dankwoord aan Dirk Jan de vele goede eigenschappen waaronder droge humor, enthousiast, nuchter, warme belangstelling voor de borg en altijd tijdige aansturing van het bestuur! Een kundig en zeer betrokken voorzitter neemt afscheid, namens alle leden dankjewel en een applaus!

Het bestuur heeft Dirk Jan als dank een etentje aangeboden.

Hoe de Wolden bewoond raakten

Na de pauze volgde een lezing door Nick Kieft, historicus, over ‘Hoe de Wolden bewoond raakten’ Aan de hand van prachtige foto’s vertelde Nick Kieft over de kolonisatie van de Wolden. Waar ooit een hoogveengebied zich uitstrekke liggen nu de prachtige dorpen van Duurswold. Het verhaal begint op de wierden langs de kust. Daar ontwikkelde zich een dynamische gemeenschap van boeren en handelaars. Ondernemende pioniers gaven zo’n duizend jaar geleden leiding aan de kolonisten die het binnenland binnentrokken. Door de ontginningen verdween het hoogveen en vernatte hun woonomgeving. De voorzitter dankte Nick Kieft voor zijn boeiende verhaal.

7. Najaarsvergadering 8 oktober 2022

Voor de Fraeylemaborg werden vanaf 9.45 uur de Vrienden opgewacht met prachtige muziek op een Breugeliaanse doedelzak en een trom. De voorzitter verwelkomde ruim 40 vrienden. Het verslag van de vergadering van 9 april werd goedgekeurd.

Tijdens deze vergadering werden twee nieuwe bestuursleden benoemd: de heer Fekko Sebens en mevrouw Ciska de Groot. De vergadering stemde in met applaus. De heer K. Reitsma werd herbenoemd als penningmeester. De penningmeester had een eerste termijn van vier jaar erop zitten. De vergadering stemde van harte in met een tweede termijn.

De heer Hans Alders lichtte de ontwikkelingen op het landgoed op hoofdlijnen toe: Het aantal bezoekers van het park is 60.000 en van de borg 40.000. De borg, het Landgoed en de tentoonstellingen zijn een succesnummer, het probleem is dat we tegen grenzen aanlopen. De mogelijkheid van een ondergrondse ruimte is onderzocht en het kan! Het Koetshuis wordt de ingang maar moet dan worden aangepast om de periode van de bouw te overbruggen wordt naar een oplossing gezocht.

De directeur Marjon Edzes volgde met nadere ontwikkelingen in en rondom de borg en landgoed.

Henny van Harten conservator van de Fraeylemaborg en de Jan Menze van Diepen Stichting gaat met pensioen na meer dan 40 jaar. Carien Kremer zal haar opvolgen. Er was veel belangstelling voor de functie maar zij sprong eruit met haar 20 jaar ervaring in Engeland als enthousiaste cultuurhistoricus in kunst en educatie en kreeg een International Heritage prijs. Ze werkte o.a. bij de William Morris Gallery en het Vestry House Museum in Londen, daarna in Zuid Engeland voor de National Trust als adviseur voor verschillende kastelen en country houses maar ook voor tuinen en de White Cliffs of Dover. Carien zal op 1 november beginnen op de Fraeylemaborg en zal nog twee maanden kunnen samenwerken met Henny.

Tot slot kwam conservator Henny van Harten aan het woord:

Zij vertelde over de start van de tentoonstelling van schilderijen van Rein Pol, bekend geworden met zijn schilderijen van de Blauwe Engel. Veel mensen weten dat dat een dieseltrein was van de NS in een opvallende blauwe kleur en aan de voorkant een logo met twee vleugels Later werden deze treinen rood geschilderd. Rein Pol kreeg zijn opleiding aan de Kunstacademie Minerva en wordt gerekend tot de noordelijke figuratieven. Veel schilderijen in de expositie zijn van particulieren. Er hangt niet alleen werk in het koetshuis maar ook in de borg zelf, een mooie interactie tussen "oud "en "nieuw". De tentoonstelling duurt tot 26 februari 2023. Voor Henny is het de 120^e!

Vertelling "Rengers Verraad"

Na de pauze verzorgde de Stichting Historisch Vertellen een optreden over "Rengers Verraad"

Vijf vertellers gekleed in 17^e eeuwse kostuums vertelden verhalen op een historisch verantwoorde aansprekende manier over deze turbulente tijd. De verhalen werden afgewisseld met toepasselijke muziek op instrumenten uit de 17^e eeuw. De persoonlijke verhalen van de borgbewoners uit Slochteren en de burgers van Groningen boden ons een verrassende kijk geboden op de Stad en Ommelanden van toen.

Slot

Het bestuur bedankt de personeelsleden en vrijwilligers van de borg voor hun steun en medewerking in het afgelopen jaar. Ook Scouting Fraeylema wordt bedankt voor de prima verzorgde catering op onze Vriendendagen. Tot slot dank aan alle leden, die in woord en daad bijdragen aan 'ons' fantastische en unieke landgoed.

Namens het bestuur,

Peter Kamminga
voorzitter